

HelleMonster

Modus Morse !

PA3AAE en PA3FBF voor het Omroepmuseum te Hilversum

Signalen uit de ether
en van
zingende draden

Redactie:

Monika Pouw-Arnold PA3FBF/NL10416
Raadhuislaan 31
3641 EG Mijdrecht
tel/fax: 0297-28 59 47
e-mail: Mel.Arnold@inter.NL.net

Cartoons:

Maroeska van Veen en Dick Kraayveld PA3ALM

Webmaster:

Paul de Keizer PA3AQL
Distel 16
3191 RC Hoogvliet
tel: 010-4165462
e-mail: pa3aql@qsl.net

Abonnementen:

Gerard en Thea Meijs, PA3HBP en PA3AAE
Achterweg 18
3248 AA Melissant
tel: 0187-603808
e-mail: thea@tomaatnet.nl

Homepage:

<http://www.qsl.net/pa3aql/hm>

Prijs:

Euro 12,00 of f26,40 per jaar
losse nummers Euro 3,80 of f8,40 per stuk
Overmaken onder vermelding van volledig adres naar
giro 900 28 93
t.n.v. T. Meijs-Nijssen
Achterweg 18
3248 AA Melissant

HelleMonster verschijnt 4 maal per jaar aan het begin van elk nieuw kwartaal.

Publicatie van Artikelen uit HelleMonster in andere bladen is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van de auteur

Wij schrijven,
herschrijven en
schrijven nog...

Uit "Het Schrijverke"
van Guido Gezelle
(1830-1899)

Schrijven, met een spijker op klei tabletten, via de ganzenveer en de kroontjes pen naar de eerste typmachines. Wie herinnert zich nog het aniline potlood (inktpotlood), of de griffel en de sponsendoos. Wie schrijft die blijft, zegt een oud spreekwoord, hoewel dat op iets anders van toepassing is. Tegenwoordig doen we dat gezeten achter onze PC.

Het is weer een van die dagen met rot weer, de lucht is grauw en het regent en zulke slechte condities dat een amateur de rillingen over de rug lopen. Tot overmaat van ramp is mijn computer gecrasht en dat terwijl ik dicht tegen een deadline aanzit en een verhaaltje wil aanleveren voor de volgende HelleMonster. Maar het wil maar niet, je vingers zijn stram, je gedachten zitten vol barsten en scheuren, zoals craquelé. Mijn veredelde typmachine tovert alleen maar bezweringsformules voor Kaapverdiaanse fallusaanbidders op het scherm. Geen inspiratie heet dat. Inspiratie is een taal die nog een duidelijke vorm moet krijgen. Anders blijf je alleen maar in een idee steken.

Veel van de abonnees sturen ook verhaaltjes in. Als echte telegrafisten doen ze dat dikwijls in telegramstijl. Geen punt want de redactie van HelleMonster maakt er wel een mooi en vlot leesbaar verhaal van. Het blijft echter wel uw verhaal, want vóór plaatsing in ons blad krijgt u het nog toegezonden en wordt uw goedkeuring gevraagd. De lezers zullen u dus als verteller herkennen, zeker als er ook nog een pasfoto aan toegevoegd wordt.

Pieter - PA3BWA

Belevenissen van een marconist (4)

door PAØRTW

Wat een gevoelens konden die letters oproepen bij een jongeling van 18 jaar op de Zeevaartschool in Rotterdam. Het belangrijkste wat je immers leerde bij de opleiding voor radiotelegrafist was de seinsleutel, het morse alfabet en de procedure voor het noodverkeer. Mense, mense, de regels voor de nood, spoed en veiligheidsberichten moest je

letterlijk uit je hoofd kennen. En bij het examen aan het einde van de studie werd je doorgezaagd over die onderwerpen, logisch natuurlijk want de hoofdfunctie van een marconist aan boord is de veiligheid van mensenlevens op zee. Je moest veel meer leren maar de hoofdschotel was SOS procedure en het alarmsein.

Nou de praktijk: ik heb slechts zeven jaar van het zilte nat mogen proeven dus mijn ervaring is beperkt. Het noodsein (de officiële naam voor SOS) heb ik slechts één maal horen gebruiken en toen werd me meer of minder verzocht op te ro...

Het Noorse vrachtschip waarvan ik toen het radiostation beheerde was betrekkelijk klein, slechts 5000 BRT. We voeren in charter van een Amerikaanse rederij tussen Noord en Zuid Amerika afhankelijk van het lading aanbod. Deze reis waren we op weg van New York naar Havana waar we over een paar dagen hoopten aan te komen. Het noodlot sloeg toe op een rustige juni ochtend, we hadden een paar uur daarvoor Ambrose Lightvessel achter ons gelaten en lagen op koers naar Cape Hatteras. Dus het gebruikelijke traject als je op weg bent naar de Caribische wateren. Alhoewel er een lichte nevel over de spiegelgladde zee hing was het zicht redelijk tot goed. Als marconist met verantwoordelijkheidsgevoel zat ik met de koptelefoon de noodgolf te beluisteren onderwijl dromend van al die mooie meiden in Cuba waar we over een dag of drie vier zouden aankomen. Plotseling daverde het SOS van een Italiaans schip uit de ontvanger. Achteraf

realiseerde ik me dat die telegrafist nooit het alarmsein had gegeven. Misschien was hij het in de consternatie wel vergeten, het is echter buitengewoon belangrijk om ook de schepen waar niet geluisterd wordt te kunnen bereiken en dat gebeurt met het alarmsein. Als een haas zette ik de zender aan om QSL te geven aan die Italiaan, dit is immers het mooiste wat je als telegrafist kan meemaken. Ik zag mezelf al op de voorpagina van alle Amerikaanse kranten als redder in nood. Nauwelijks had ik echter de seinsleutel aangeraakt of één van de New Yorkse kuststations met zijn gigantische zender begon te seinen dat ik QRT en QSY moest. Deze mededeling werd nog geen seconde later herhaald door de Amerikaanse kustwacht. Niet zo leuk dus voor een redder in nood. In de haast was ik de roepletterlijst vergeten te raadplegen en wist dus toen nog niet dat het een van de nieuwste passagiersschepen van Italië betrof (Andrea Doria). Daar er in die buurt altijd enorm veel scheepvaart is en ook de coastguard permanent stand-by zaten ze niet op zo'n roestig Noors vrachtbootje te wachten. En dan nog wel een bootje waarvan de marconist met zijn piepjes het radioverkeer verstoorde, om over zijn vieze reddingsloepen maar helemaal te zwijgen.

Een paar dagen later las ik in een Cubaanse krant dat het een aanvaring was geweest tussen het Zweedse passagiersschip Stockholm en het Italiaanse cruiseschip Andrea Doria. Beide schepen met dubbele radars, kapitein en stuurlieden op de brug, uitkijken op het voorschip en tóch een aanvaring.

De Andrea Doria is ook inderdaad als gevolg van de klap na tien uur gezonken, daardoor was er ruimschoots gelegenheid geweest alle mensen van boord te halen. Volgens de krant zou een Amerikaanse filmster een arm gebroken hebben, maar dat zou ook geweest kunnen zijn om in de krant te komen.

Van de Hollandse marconist op die Noorse vrachtboot is nooit meer iets vernomen.

Kom ook eens naar 3551 !

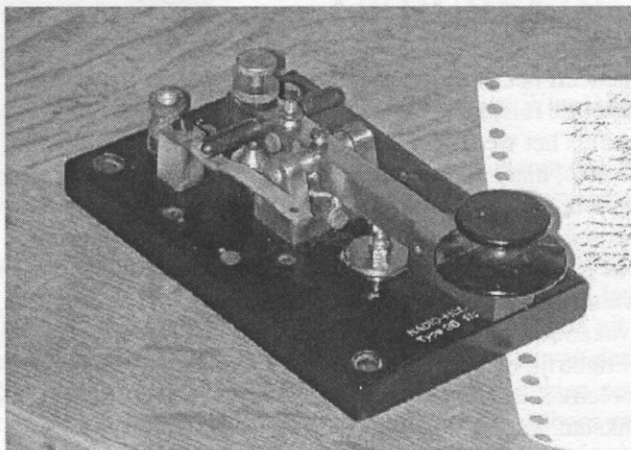
Zaterdag morgen gaan we altijd naar de markt in Leiden, dat vindt Jeane, de xyl, leuk. We scharrelen dan van kraampje naar stalletje, maar het wordt pas echt leuk als we in de buurt van het stadhuis komen. Daar staan de kooplui met stalletjes waar het meisje echt interesse in heeft, nl kleding!! 3CJS verlegt dus even de koers en komt op het pleintje voor de grote stadhuis trap. Hier zijn een aantal prachtkramen met echt mooie antieke, maar heel dure, zaken te bewonderen. Doorlopen dus, naar de echte vlooiemarkt, waar de spullen, los op de kraam, zijn uitgestald. Lepels, asbakken, vergiet, hamer, een ongeregelde toestand. Plotseling wordt mijn blik naar 1 van de uitgestalde dingen getrokken. He!! wat zou dit zijn? Ik staar naar een wat gore ouderwetse seinsleutel.

Mijn dag kan niet meer stuk, hebbes! Nu moet ik de truc van het afdingen uitspelen, daar gaan we. Ik vraag onschuldig: "Wat is dit voor een ding?" De verkoper antwoordt: "Ja, dat weet ik feitelijk niet". "Wat kost het?", vraag ik. "Nou, vijf piek", zegt de man. "Nee, een knaak", zeg ik. Dan gaat de verkoper overstag en zegt dat ik hem voor drie piek kan meenemen, maar dan niet meer moet zeuren. "Drie piek?", zeg ik, "oké verkocht!"

Jonge jonge, wat kan een mens mazzel hebben. Ik loop even wat verder en neem even de tijd om die prachtsleutel goed te bekijken. Ik ben als een kind zo blij als ik lees wat op de sleutel staat. "Radio Holland type 36 no 450", jeetje! Blij kom ik bij de kleding kramen, waar de xyl nog steeds rokken aan het betasten is en mij vertelt, dat er niets voor haar bij is. Dan ziet ze wat in de hand heb en meteen zegt ze: "Goh, wat een vies ding, denk je om je goeie jas!" Weet zij veel?! Hier heb ik een instrument in mijn hand, dat waarschijnlijk vele malen rond de wereld is gegaan en de meest belangrijke berichten naar Scheveningen Radio heeft geproduceerd. Dan moet ik aan de vele Sparks denken, die bij nacht en ontij, onder de rotste omstandigheden, met een kotszak binnen handbereik vanwege windkracht 8 a 9, met dit instrument in de weer zijn geweest.

Jij fijne stoere handsleutel van ongeveer een kilo, straks ga ik je voorzichtig uit elkaar schroeven, alles zo mooi mogelijk schoonmaken en je dan voorzichtig weer in elkaar zetten. Dan kom je, als een

kostbaar bezit, tussen je soortgenoten, de seinsleutels, te staan.
Tjonge, wat heb je zware kontakten!.....

Morsetelegrafie is de oerknal van het internet

(gezien op www.qsl.net/dk5ke , homepage van DK5KE)

Vakantie

door: Ron PA3GBY

Mijn vakantie is gisteren begonnen. Op de vraag of ik nog ergens heen zou gaan, moest ik ontkennend antwoorden. We hebben niets geboekt, want ik houd er niet van om naast iemand in het vliegtuig te zitten, die een fractie heeft betaald van de reissom die ik heb betaald, voor precies dezelfde reis, zelfde appartement/hotel etc. Liever boek ik een last-minute als het weer echt slecht gaat worden. Hopelijk zit het weer een beetje mee, maar dat weet je in Nederland maar nooit. Trouwens, als ik weg ben, mis ik na enkele dagen mijn shack en de Morsetonen al.

Vanuit m'n eigen shack heb ik contact met de hele wereld, werk ik vakantievierende Duitsers op Rhodos of andere Griekse eilanden, kom ik in het vakantienetje op 40 m vakantievierende Nederlanders tegen in Italië, Frankrijk of Portugal. De laatste paar dagen reisde ik in CW van de poolcirkel in Finland naar Griekenland en van Griekenland naar Kazakstan. En als ik vind dat ik weer genoeg "gereisd" heb, of het wordt wat te warm in de shack op zolder, dan daal ik weer af en zoek één van die leuke plekjes op in m'n tuin, met uitzicht op de 2 el. beam en de Inv. Vee die aan de ene kant boven de groentetuin gespannen is en aan de andere kant over het gazon achter het huis. Zo kan ik ook m'n vakantie doorbrengen.

Vervelen doe ik mij in ieder geval nooit, maar misschien wordt het toch nog een last-minute, dat kan plotseling bij me opkomen, vooral als het dagen achtereen slecht weer wordt en er geen vooruitzicht is op verbetering. En anders.....vermaken we ons hier prima....

Best 73's uit het mooie Bergen
(NH)

Ron PA3GBY

DE EENZAAMHEID AAN BOORD GEDURENDE EEN LANGE REIS

door: Wim DJØPM

Nog twee dagen en we vieren ons “Oud en Nieuw” aan boord van de Munttoren/PGBQ.

Mijmerend sta ik in de wind. Hier op ons “zonnedeck” boven het stuurhuis, heb ik reeds eindeloos en heel veel uren getuurd. Je moet opstaan uit je ligstoel, als je over het zeildoek, rondom iets wilt zien van de zee en het schip. Ik meen zelfs Chief Haitsma kort te kunnen zien, terwijl hij over zijn omloopje achteruit, zojuist achter de reddingsboot verdwijnt.

Verder is er niemand te zien. Beneden mij heeft de vierde zijn wacht en straks na elf uur is het te warm, om hier nog te kunnen genieten. Dan kan ook de vaartwind geen koelte meer brengen; deze wind is dan bijna net zo heet, als de lucht.

Hier staan ook de antennes van de radar en de richtingzoeker en natuurlijk..... ons moederkompas. Ik ga er even op kijken en trek de prop met ketting uit de roepbuis van de brug.

Even fluiten en direct meldt zich onze hartelijke vierde stuurman. “Wat lig je voor stuur”...? vraag ik en prompt komt zijn “een-acht-zeven” en ik lees even af. “Is het lekker daarboven?” vraagt de vierde nog en dan hoor ik de prop beneden sluiten. Gewoon een kort “plopje” en de wind waait verder. Voor ik weer oorpijn krijg, ga ik aan stuurboord de ijzeren treden naar beneden. Daar ben ik dan op station, want mijn radiowacht begint.

Ik ga de deur op de koperen haak zetten, dan het zware bruine gordijn erover, tegen de tocht, alvorens de ontvanger aan te zetten. Vandaag zet ik de noodzender op stand-by. Even met de grote schakelaar met de hoofdantenne verbinden en dan laat ik de omvormer even aanlopen en kijk naar de batterijspanning. Dan schrijf ik in mijn radiodagboek: “Noodzender beproefd en geen bijzonderheden”.

Hier in het center-castle wonen kapitein en vier stuurlieden beneden mij. Wij hebben een mooie houten inrichting en een ieder heeft een fraai koperen plaatje boven zijn deur.

Boven mijn deur staat in prachtig schrift "Wireless Officer" en kunstig bewerkte deurbakken laten de deur aanstaan, zo komt er beweging in de lucht.

De "Munttoren" / PGBQ

Bij ons is ook de pantry, waar je tegen een bonnetje tekenen, een drankje kunt gaan halen, maar vanmorgen heb ik er niemand gezien. Alleen Lee Doh Wan, die dienst heeft vandaag, gedurende de voormiddag, stond er te poetsen aan flessen en glas; alsof zijn leven ervan afhing, denk ik nu grijnzend. Ja, die Lee Doh Wan..... Hij is mijn hutboy en ik denk, dat hij mijn telegrammen wel eens doorleest, als hij eenmaal in de week met zijn kwast mijn station afveegt.

Voor de administratie schrijf ik van elk telegram nog een kopie en die hang ik dan op, tegen de zijwand van de hoofdzender, in een reusachtige wasknijper.

Enige dagen geleden, betraptte ik hem erop, toen hij ze zojuist doorbladerde. Nu had onze "Ome Kees", op de zeevaartschool al bij aardrijkskunde, internationaal recht en voorschriften geleerd, liever

niet te storen bij Chinese handel, want dat kan gevaarlijk zijn. Ik deed dus, alsof ik niets had gezien.

Als wij in de Perzische Golf op de ree lagen, zolang er nog geen plaats was voor ons voor de raffinaderij, heb ik tegen het donker worden, wel van die kleine bootjes gezien, die ons aan het achterschip praaiden en er gingen pakjes naar boven en ook weer naar beneden; alles gewoon met een touwtje. Het Chinese verblijf is het achterschip, met zijn donkere dienstgang, waarin de was wordt opgehangen, met smalle deuren in smalle hutten, met slechts een Bull-eye en hurkende mensen ervoor. Het ruikt er altijd naar eten en ik ga er dagelijks even door, om Lim Jew Kim de boordkrant te brengen. De Chif steward is de enige, die Nederlands spreekt.

Omdat ik de post verzorg aan boord, breng ik hem ook een reeks brieven, van banken in Hongkong. Voor een mager Chinees traktement wel iets te duur.

Mijn automatisch alarmtoestel van Seaguard even uitschakelen. Ik laat het soms gewoon doorlopen, als er niets te verzenden is. Dan ga ik mijn radiodagboek bijwerken en vervolgens in de Special Services List nakijken, wie er een weerbericht heeft, van het gebied van het Nine Degree Channel. Gedurende de hondenwacht gaan we Cape Dondra omvaren en vervolgens langs de Malabarcoast de Lakshadweep eilandjes met zijn vele vissersbootjes, gedurende de komende dagen.

Karachi Radio heeft een weatherbulletin voor dit gebied van de Arabische Golf en ik ga zijn bandje zoeken op mijn Eddystone. Ik wil van der Bosch verrassen met een groen formulier. Sedert hij weet, dat hij wordt afgelost, is hij erg stil geworden. Hij is nu al dertien maanden aan boord en intussen vriendelijker voor mij geworden. Een half jaar geleden riep hij mij een trap dieper op het matje. Hij wilde mij laten aflossen, als mijn prestaties als Sparks niet gauw beter werden en toen hielp Jos, die mij vertelde, hoe ik beter met hem om kon gaan.

Van der Bosch en de hoofd-WTK Haitsma, konden het onder elkaar niet goed vinden en tweede WTK en eerste stuurman Besanger waren water en vuur. Tweede stuurman Kraal zat er eens met zijn achterste op mijn noodzender toen ik mijn station betrad en er is een deuk in de bovenkant achtergebleven. Hij zit elke dag tegenover mij aan tafel en ik probeer er luchthartig onder te blijven. Maar ik ging graag bij de

WTK's een biertje drinken en niet zelden belde mij Chief Haitsma, om op Zondag namiddag met hem de fles Bokma te ontkurken. Dat weet mijn Kapitein natuurlijk van Besanger en Kraal en daarom ben ik een landverrader in het "centre castle"; ons nautisch "fort" van de dek officieren waarin men zich heeft verschanst.

Soms ging ik helemaal niet meer van wacht en ging door de binnendeur vanuit mijn radiostation in mijn hut. Toen ik merkte, dat ik Tankeritis begon te krijgen, ben ik weer naar het achterschip gegaan en Kruyshaar schonk mij achter de schoorsteen een groot glas Arak in, om mijn overwinning te vieren. Het is een lang weerbericht van Karachi en ik moest alleen het gedeelte rond Zuid India nemen. Wind en regen wordt er in aangekondigd en dus denk ik, dat van der Bosch er blij mee kan zijn.

Ik kan ruzie helemaal niet goed hebben en ga dan liever een straatje om, als ik het kastje van Marconi weer heb ingeschakeld ga ik beneden de Ouwe opzoeken. Ik vind hem zoals altijd met het hoofd gesteund door de rechterarm en met gespreide vingers in het lang en grijzend haar en zijn stem als altijd gedempt, terwijl hij las in een boek, en hij zegt: "Kom erin Sparks". Ik blijf maar gewoon naast hem staan en kijk naar de stoel, waarop ik eens zat, toen hij mij vernietigde. Ergens tikt een klok en verder is er geen geluid hier in de onderbrug. Dan staat hij zowaar op en geeft mij een hand. Er is iets heel treurigs in zijn ogen, als hij gaat zitten, om mijn weerbericht te bestuderen.

Ontdaan ga ik nog een trap dieper aan de hutten van stuurlieden en leerlingen voorbij; de gordijnen zijn gesloten en daar staat nog steeds Lee Doh Wan en sorteert zijn bonnetjes.

Drie dagen voor Oud en Nieuw is het, en ik denk eerst eens te gaan eten en kijk over de kippenbrug naar achteren.

Als ik om half negen local time de pers van Scheveningenradio zit te nemen op de oude Remmington typewriter, ben ik misschien de enige nog tevreden mens aanboord.

Immers, ik ben nooit alleen, want op zeshonderd meter en meestal niet al te ver van de kust, zijn er opeens weer keiharde signalen van de kust en scheepsstations. Wel schrik ik af en toe van mijn eigen stem; vandaag sprak ik driemaal enkele woorden met de vierde, met mijn kapitein en met mijzelf; de rest was morse. Boven Dondra Head en het zuidelijkst puntje van Ceylon, wordt de hemel fantastisch verlicht,

door een droog onweer. Ik sta aan stuurboordzijde naast Jos. Wij zijn geroerd door dit grootse schouwspel, geluidloos op deze afstand van de kust. Wij weten, dat de achtentwintig graden lucht om ons nu gaat samenkomen, met duidelijk koeler weer. Het zal gaan regenen en krachtig waaien.

Mijn antennes zijn naar aarde geschakeld, alleen het automatisch alarm toestel houdt onder krakende ontladingen stil de wacht....., op de zeshonderd meter.....

Zo geschreven uit mijn herinneringen als radiotelegrafist.

“Oudpapier-container!”

Nog leest u het begin het van HM zomer-nummer, dus ik kan het volgende even aan u kwijt en kunt u dit snel weer vergeten. Want aan het eigen overlijden denkt niemand graag, mocht dit gebeuren door ouderdom of door ziekte of soms door een shack-ongeval....

Maar dit thema is zo belangrijk, dat zelfs ook de “Electron” en de “CQ-PA” weleens aandacht hier aan hebben geschonken!

Als een zendamateer komt te overlijden, zit zijn familie, vaak letterlijk, met de brokken. En ze maken ook brokken, want met het opruimen van de shack komen de zo zorgzaam bewaarde boeken en tijdschriften en – god behoede! – deze reeks tijdschriften dan in de oudpapier-container terecht!!! **ZONDE!** Vindt u niet ook?

U hoeft ter voorkoming van zo’n catastrofe echter helemaal niet zo erg veel doen: een briefje bij de verzameling, dat boeken naar de Veron-Bieb moeten of Electrons naar de Electron-bank van PAØVYL in Budel, of naar de VRZA, want die verzamelt ook haar oude CQ-PA’s.

Het is echt een KLEINE moeite, mensen! Ik heb het al gedaan! Op uw desbetreffend briefje (*maak uw familie er op attent dat het bestaat!*) de adressen en telefoonnummers er meteen bijvoegen. Dat maakt het droevige opruimwerk voor uw nabestaanden veel gemakkelijker.

Vy 73,
PA3FBF

Tussen wal en schip

door PA3HBX

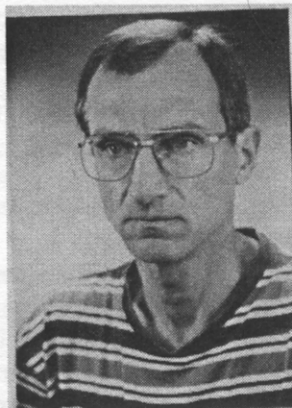
Toen mijn vader de jaren dertig als koksmatje op zee doorbracht, raakte hij besmet met het radiovirus en terug aan de wal kocht hij, bij van Embden in de Zwartjanstraat, een bouwdoos voor een omroepontvanger, die hij dus zelf in elkaar moest zetten. Daardoor leerde hij de eerste beginselen van de radiotechniek en werd lid van de VUKA. Maar de oorlog brak uit, en de radio moest ingeleverd worden.

Daarna is hij, bij instituut Steehouwer, voor het diploma radiomonteur gaan leren, dat hij in 1951 behaalde, zodat hij zijn brood aan de wal kon gaan verdienen. Met de opkomst van de televisie was er meer dan genoeg werk, want die eerste hondenhokjes uit Eindhoven sneuvelden aan de lopende band en natuurlijk altijd tijdens een voetbalwedstrijd.

Ik was in die tijd de luiers nog maar net ontgroeid en vond al die lampjes en draadjes en andere spulletjes uiterst interessant. Ik plugde, zodra ik daar de kans voor kreeg, de snoeren van zijn AVO-meter in de 220 volt en dat overleefde ik, doordat de stop doorsloeg.

Dat talent van mij is niet onopgemerkt gebleven en ik leerde al heel vroeg van hem, aan welke kant ik een soldeerbout vast moest pakken.

Ik deelde de slaapkamer met mijn oudere broer, die niet zoals ik geïnteresseerd was in techniek en als het kleuterbedtijd was, niet naar de spannende hoorspelen op de beide Hilversumse zenders kon luisteren, die ik stiekem op mijn zelfgebouwde kristalontvanger met gordijnrails antenne ontving. Hij zat met zijn neus in de boeken, iets waar ik toen de lol niet zo van inzag. Dat was de reden dat ik

later jaloers op hem werd, want toen hij zijn MULO-diploma behaalde, mocht hij, bij Radio Holland, verder gaan leren voor marconist, terwijl ik, met mijn vijfjes en zesjes op mijn schoolrapport, naar de LTS werd gestuurd. Er was geen plaats voor mij bij de afdeling elektrotechniek, dus werd ik maar bij de metaalbewerkers ingedeeld.

Daarna kwam ik bij A. de Hoop in de Willingestraat terecht, waar ik alsnog één dag in de week de VEV-cursus elektromonteur kon doen. Mijn broer zat in de Eekhoutstraat.

Intussen had ik mijn eerste experiment met morse al gedaan. Een vriendje had zo'n oude radio, die je kon laten genereren en met een zelfgemaakte sleutel kon ik die aan en uit schakelen, zodat ik vanuit een kast berichten naar hem kon seinen. Ik meende dat ik er alles van wist, tot ik van mijn broer te horen kreeg, dat hij in het eerste jaar al 12 wpm moest kunnen seinen en opnemen. Ook moest hij met 10 vingers kunnen, typen want in het tweede jaar werd de snelheid opgevoerd tot 20 wpm en dat is met de pen niet bij te schrijven. En natuurlijk moest hij ook techniek en voorschriften leren. Om de opleiding te mogen volgen, had hij voor vijf jaar moeten tekenen bij Radio Holland.

Na het behalen van zijn bevoegdheid, moest hij wel gaan varen. Het was een vrachtschip met bestemming Zuid-Amerika. Op een mooie dag in februari 1968, zijn we hem naar Amsterdam gaan brengen, hij in zijn uniform van tweede radioofficier. Bij die gelegenheid heb ik voor het eerst een schip van binnen gezien. Mijn jaloezie was toen op een hoogtepunt, want ik ben erg reislustig en hij zou wat van de wereld te zien krijgen. Hij zag er echter tegenop. Toen hij na een half jaar thuiskwam, had hij alleen water gezien en was de hele reis zeeziek geweest. Daarom kreeg hij een baan aan de wal. Het repareren en kalibreren van de apparatuur aan boord. Dat heeft hij enige jaren gedaan en is toen overgestapt naar de kantoormachines, maar ook dat heeft hij niet lang volgehouden. Hij bleek ongeneeslijk ziek te zijn en is dan ook vroeg overleden.

Zelf luisterde ik intussen de telefoongesprekken tussen vissersschepen en de familie aan de wal, die via PCH op ongeveer 100 meter werden gevoerd, af. Iets hoger in frequentie hoorde ik vreemde Donald Duck geluiden. Dat bleken amateurs te zijn met ssb-modulatie.

Nadat mijn Vader mij lid van de VERON had gemaakt en ik een BFO in de ontvanger had gebouwd, werd ik NL 535. Later heb ik ook nog een peildoos met twee transistors voor de 2 meterband gebouwd en die heb ik in de band gebracht met de zender van PAOMC. Maar er waren nog meer interessante dingen in die tijd. De bromfiets b.v. om elke zondag naar het strand te rijden met een leuke meid achterop, uiteraard. Het moet echter een verhaal over morse blijven, dus wijd ik hier verder niet over uit, dan raak ik van mijn apropos. Tijdens de keuring voor de militaire dienst heb ik mij opgegeven voor de opleiding telegrafist en ik heb daar een test voor gedaan. Ik kwam wel bij de verbindingdienst, maar moest de opleiding radiomonteur volgen in Ede, zodat ik diverse antieke sets heb open geschroefd, maar heb er nooit mee gewerkt. Bij de parate hap was ik altijd de pineut voor de nare klusjes zoals: tenten bouwen, wacht lopen en jerrycans benzine sjouwen om de aggregaten draaiende te houden. Daarna heb ik allerlei banen gehad in de electro/elektronica en ik heb diverse cursussen gedaan om bij te blijven, tot ik in de jaren 90, wegens rugklachten, in de WAO ben gemanoevreerd, zodat ik mij eindelijk kon toeleggen op wat ik al die tijd al wilde, het radiozendamateur examen afleggen.

Ik heb op mijn gemak, een jaar lang, elke dag gestudeerd in het VERON cursusboek en met de C-licentie op zak en een 2-meterset van PAOJU, heb ik mij, voor de morsecursus, aangemeld bij Leen/PDoMPL. Nu was het eindelijk zover dat ik zou worden ingewijd in de geheimen van de morsekunde. Na weer een jaar, elke avond een uur studeren, op voor het examen en ja hoor, geslaagd en de call PA3HBX verkregen. Ik ben nu niet jaloers meer en als ik in de shack de sleutel hanteer, moet ik altijd denken aan het leven dat mijn broer gehad zou kunnen hebben als hij gezond was geweest. Op die momenten voel ik mij een bevoorrecht mens.

En mijn Vader? Die is nu 94 jaar en zit zich in zijn bejaardenhuisje af te vragen hoe nu toch dat zakrekenmachientje werkt, dat ik hem gegeven heb.....

73 de Bert PA3HBX

Het verhaal van 12 December 1901, toen de radio signalen van Marconi de Noord Atlantische Oceaan overbrugden

Het spannendste radioverhaal aller tijden is het verhaal, dat vertelt over de eerste keer, dat radiosignalen de Noord Atlantische Oceaan overbrugd hebben. Het verhaal van de historische experimenten, gedaan op 12 December 1901 door Guilelmo Marconi is als volgt.

Op 26 November vertrok ik, in het gezelschap van de heren Kemp en Padget, met het lijnschip "Sardinian" uit Liverpool. Het was duidelijk, dat het onmogelijk was om in dit jaargetijde, gezien het barre weer en de korte tijd die we beschikbaar hadden, een hoge mast op te zetten, om de antenne aan te bevestigen. Ik had voor de benodigde antenne gezorgd, die door een ballon aan een kabel omhoog gehouden zou worden. We hadden twee ballonnen en zes vliegers bij ons.

We gingen vrijdag 6 December bij St. John's aan land en de volgende dag, voordat we met de werkzaamheden zouden beginnen, bracht ik een bezoek aan de Gouverneur, Sir Cavendish Boyle, de Premier, Sir Robert Bond en andere ministers, die me op allerhartelijkste wijze, hun medewerking hadden beloofd en zij hadden de middelen van elk departement tot mijn beschikking gesteld, om mijn werk mogelijk te maken. Ze gaven me ook tijdelijk de beschikking over zoveel land als ik nodig had, om op Cape Race of ergens anders, depots op te zetten, als ik eventueel zou bepalen de radiostations op te stellen, zoals ze begrepen hadden dat we van plan waren.

Nadat we eens op de verschillende plaatsen gekeken hadden welke geschikt waren, achtte ik Signal Hill de beste locatie. Een als een duiventil verheven plaats, met uitzicht over de haven en tegelijkertijd was het een bolwerk, dat ons zou beschermen tegen de woede van de Atlantische stormen. Op de top van deze heuvel is een klein plateau van ongeveer 10 m², een plaatst die mijns inziens zeer geschikt was voor het manipuleren van de ballonnen en de vliegers. Op een rotspunt

op dit plateau rees de nieuwe "Cabot Memorial Tower" op, die was ontworpen als signaal station en daar dichtbij stonden oude militaire barakken, die nu als ziekenhuis werden gebruikt. Het was in een kamer in dat gebouw, dat ik mijn apparatuur opstelde en voorbereidingen trof voor het grote experiment.

Op maandag 9 December, nauwelijks drie dagen na mijn aankomst ging ik, samen met mijn twee assistenten, op Signal Hill aan het werk. Ik had de beslissing genomen, om eerst met één van de ballonnen te proberen de antenne omhoog te brengen. Woensdag was de ballon opgeblazen en ging hij gedurende de morgen voor het eerst omhoog. De diameter van de ballon was ongeveer 14 voet en de inhoud was zo'n slordige 1000 kubieke voet waterstofgas, ruim voldoende om de antenne omhoog te houden, die uit een draad met een gewicht van ongeveer 10 pond bestond. Het was echter aan de zware wind te wijten, dat na korte tijd de ballon losbrak en in de verte verdween. Ik kwam tot de conclusie, dat de vliegers misschien beter zouden voldoen en op donderdag, ondanks de storm die woedde, kregen we het voor elkaar één van de vliegers 400 voet omhoog te brengen.

Het was een bruuske ruwe dag en aan de voet van de klif, driehonderd meter beneden ons, donderde een koude zee. Richting de Oceaan kon ik vaag de omtrek van Cape Spear onderscheiden, de meest oostelijke punt van het Amerikaanse continent, terwijl daarachter de onafgebroken oceaan rolde, die zich bijna 2000 mijl uitstreckte tussen mij en de Britse kust. Aan de overkant van de haven lag het centrum van St. Johns op zijn heuvelrug, verpakt in mist. Het kritieke moment was gekomen, het moment waarvoor we gedurende zes jaar hard en zonder ophouden hadden gewerkt, ondanks allerlei kritiek en vele pogingen me te ontmoedigen en me van mijn uiteindelijke doel af te houden. Ik stond op het punt de waarheid van mijn theorieën te testen en te bewijzen, dat de driehonderd patenten die de Marconi Maatschappij had genomen en de tienduizenden ponden, die uitgegeven waren om de experimenten uit te voeren en het grote station in Poldhu te bouwen, niet tevergeefs waren geweest.

Met het oog op alle belangen die op het spel stonden, had ik de beslissing genomen niet te vertrouwen op de automatische registratie van de coherer signalen op papierband door middel van een relais en een Morse instrument, maar in plaats daarvan een telefoon te

gebruiken, die aangesloten was op een zelf reagerende coherer, het menselijk oor is immers veel gevoeliger dan de recorder.

Plotseling, om ongeveer half één klonk er een scherpe klik toen de "tikker" de coherer raakte en me zo liet zien, dat er iets aankwam. Ik luisterde intensief. Onmiskenbaar, de drie kleine scherpe klikken, die overeen komen met drie punten, klonken enige malen in mijn oor, maar ik wilde me niet tevreden stellen, voordat ik bevestiging had. "Hooft U iets mijnheer Kemp?", zei ik, gebruik makend van de telefoon, tegen mijn assistent. Kemp hoorde hetzelfde als ik en toen besepte ik, dat ik absoluut gelijk had met mijn berekeningen. De vanuit Poldhu uitgezonden elektrische golven waren kalm de kromming van de aarde negerend, de Atlantische oceaan overgestoken, waarvan zoveel twijfelaars dachten, dat die een fataal obstakel zou zijn en nu beroerden zij mijn ontvanger in New Foundland. Ik wist dat de dag niet ver meer was, dat het draadloos verzenden van volledige berichten over de Atlantische oceaan mogelijk zou zijn en, zoals Dr. Pupin, de bejubelde Servisch Amerikaanse electricien kort na het gebeuren zo juist opmerkte, de zwakheid van het signaal had er niets mee te maken. De afstand was overbrugd en de ontwikkeling van zend- en ontvangapparatuur, was al wat nodig was.

Na een korte tijd stopten de signalen, duidelijk veroorzaakt door veranderingen in de capaciteit van de antennedraad, die op zijn beurt weer afhankelijk was van de variërende hoogte van de vlieger. Maar later, om 1.10 uur en om 1.20 uur werden de drie scherpe klikjes duidelijk en onmiskenbaar, alles bij elkaar ongeveer 25 maal, gehoord. De volgende dagen werden de signalen weer gehoord, echter niet zo duidelijk. Op zaterdag werd er nog een poging gedaan om het nog een keer te doen, maar door problemen met de vlieger moesten we opgeven. Niettemin was er verder geen twijfel mogelijk dat het experiment was geslaagd en die middag, 14 December, heb ik een telegram gestuurd naar Major Food Page, één van de directeuren van de Marconi Maatschappij, om hem te informeren, dat de signalen ontvangen waren, maar dat het weer de voortzetting van de testen uiterst moeilijk maakte. Diezelfde nacht deelde ik het nieuws mee aan de pers in St. John's, van waaruit het naar alle delen van de wereld werd getelegrafeerd.

Marconi's vonkzender op Podhu had een vermogen van ongeveer 12 kW, de zender werd gesleuteld met het Morse signaal "S", om er voor te zorgen dat de zenders niet overbelast werden door lange signalen, bestaande uit strepen.

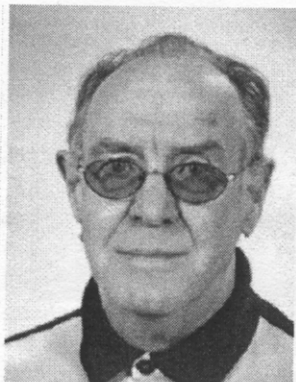
Geschreven door: Jürgen Gerpott DL8HCI naar het verhaal: radio op zee van H.E Hancock

Vertaald door: Thea PA3HBP

indexamens in november in 't vooruitzicht nemen wij graag de bovenstaande tekening over uit 3/1981: een nachtmerrie onder de titel: de laatste nacht voor het CW-examen. dat onze kandidaten die examen gaan doen voor het B-examen wat sterkere zenuwen hebben nsen hen bij voorbaat heel veel succes toe.

(uit: CQ-DL 3/1981)

Carriereplanning 2

door Sjaak Tessers

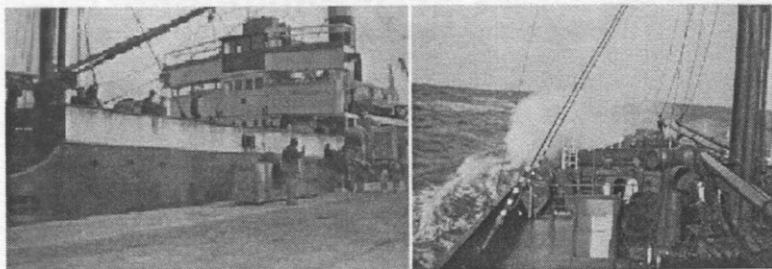
Na drie weken zeewaterdoop op de Prinses Beatrix werd ik overgeplaatst naar het stoomschip "VULCANUS/PIKU" van de KNSM. Deze maatschappij had toendertijd een vloot van meer dan 120 schepen. De meesten met een naam ontleend aan de Grieks/Romeinse mythologie. Vulcanus was een wapensmid met zijn werkplaats onder de Etna. Het

schip deed haar naam eer aan, want haar aandrijving was een 1000 pk triple-expansie stoommachine, waarvan de ketel met kolen werd gestookt. Haar bouwjaar was 1904, dus zij was in mijn tijd 47 jaar oud. Het model was inderdaad antiek met een kaarsrechte verticale steven. Bijzonder was een vijf-bladige schroef. Het schip was 1599 bruto register ton (BRT).

De bemanning bestond uit 38 man, verdeeld in 18 dekdienst, 18 machinedienst, 1 kapitein en 1 radiodienst en dat was ik. In het vooronder woonden 12 matrozen aan stuurboord en 12 stokers aan bakboord. De twee ruimten waren wel gescheiden door een wand. De kok, timmerman, kabelgast en de donkeyman (hoofdstoker) sliepen achter de voorkuil. Dit is allemaal te zien op de rechter foto.

Het radiostation (nooit shack genoemd!) was achter de onderbrug (linker foto) gesitueerd voor de schoorsteen. De schoorstenen van de KNSM gaven aanleiding tot de naam "ROGGEBROOD" maatschappij. Het was een zwarte "pijp" met twee witte banden, dus drie lagen roggebrood, met twee plakken spek. Het was in ieder geval anders dan het brood op mijn vorige standplaats. Voor de marconist zei men "ligplaats".

De "staf", (bestaande uit kapitein, hoofdmachinist (oude titel), 1e stuurman en overige kader) woonden een dek lager (hoofddek). De radio-telegrafist (ook oude titel) woonde in zijn radiohut.

SS VULCANUS / PIKU

Dit was de grootste woonruimte van het schip, afgezien die van de drie superstafleden. Hij was de volle breedte van het dekhuis met aan stuurboordkant de slaapkooi boven drie laden plus een klerenkast. Het radiogedeelte zat aan bakboord en was heel eenvoudig. Mooie start voor een jonkie alleen. De grootte, misschien de kleinte, van het schip gaf vrijstelling van een kortegolfinstallatie en een beperking van het aantal luisteruren tot 8 stuks. Twee uur op, twee uur af en dat vier keer. De overige 8 uur in het etmaal waren slaapuren. Dat waren boerennachten waardoor iedereen jaloers was.

Er was dus alleen een MG directe Marconi 1/4 kW hoofdzender (deze kwam ik later op de Nieuw Amsterdam tegen als noodzender) en een vonkinstallatie als reserve- en noodzender. Twee ontvangers, een acculaadkast en een antenneselectie met behulp van insteekpluggen.

De hoofdantenne paste tussen de masten en bestond uit twee draden een meter uit elkaar om meer capaciteit te krijgen voor afstemming op 500 kHz. De antenne maakte deel uit van de oscillator (vandaar de term "direct"). Men kon horen dat het schip in zwaar weer lag, want de beattoon liep mee met het slingeren! De actieradius van de zender was overdag niet ver. Telegrammen voor het schip werd door PCH eenzijdig uitgezonden en moesten later ge-QSL-ed worden. Telegrammen naar PCH was problematisch vooral in de oosthoek van de Middellandse Zee, waar het schip op de prachtste reizen van mijn zee-bestaan regelmatig kwam. Overnemen door RadioHolland schepen met KG-installatie was toegestaan (na een PDRH oproep). Het was echter wel een sport om de zaak zelf naar PCH te krijgen. Dat

lukte 's morgens voor zonsopgang wel. Vroeg op, halfslappend in halve pyama, na één maal roepen, hebbes. Iedereen in Europa sliep nog, dus je kwam er wel doorheen.

BLUNDERS kwamen ongetwijfeld. Op de eerste reis de hoofdontvanger BC348 stuk. Opengemaakt toevallig vlak voor de "Ouwe" langs kwam. Deze had weinig vertrouwen in deze prille knaap. Misschien had hij wel gelijk. Hij vroeg de volgende dag bij binnenkomst Gibraltar via de agent service aan. Dat kan want de kapitein is toch de baas, denk je als 18-jarige beginneling. Weinig goeds gehoord na thuiskomst bij RH Amsterdam.

Tweede blunder op een kustreis in de Oostzee. PCH was daar nauwelijks hoorbaar op de middengolf. Dus de zender en mogelijk de vaardigheid van de PCH operator onderschattend, was het van PDRH DE PIKU PSE QSP PCH. Tot mijn verbazing gaf PCH zelf antwoord! Dat hoorde ik maar net. Het kuststation ging over naar de lange golf 135 kHz en PIKU naar 454 kHz en dat was de oplossing.

Ook wel leuke dingen meegemaakt. De verjaardagen van de gewone staf werden in de radiohut gevierd na de laatste wacht of in de haven. Mijn "verblijven" waren immers de grootste!

Het schip voer in de z.g. Levantdienst. Dat waren reizen van circa drie maanden lang naar Griekenland en Turkije. Op de heenweg gingen we meestal via Italië (Genua, Messina, Bari, Venetië etc). Terug voerde de weg langs Noord Afrika. Altijd kolen bunkeren in Gibraltar.

Tijdens mijn eerste jaarwisseling, liggend in de haven van het eiland Lipari ten noorden van Sicilië, maakte ik voor het eerst kennis met de jenever. In het begin NIET TE DRINKEN, maar het ging steeds beter. Hoe het afliep weet ik niet meer, maar dat is een freudiaanse verdringing van bepaalde geheugengebieden.

De reizen waren, zoals reeds opgemerkt, wel heel mooi. We kruisten een maand lang door de Griekse Archipel van het ene eiland naar het andere. Het varen meestal een dag of twee. Het was altijd goed weer. We lagen dan een week voor anker voor de steiger. We zwommen ergens een keer naar de wal. Een griekse olijvenboer verklaarde ons voor gek, want er kwamen nogal wat haaien voor in de baai. Toch maar terug naar het schip op de aangevoerde lading per bootje.

De kapitein kan in de haven de radiotelegrafist vorderen voor werkzaamheden, overeenkomend met zijn positie aan boord. Dus niet

als kolen op het vuur gooier, maar in de regel administratieve werkzaamheden zoals tallyman. Zo iets als in de bananaboatsong, maar dan anders. Er mocht twee uur per dag worden bestemd voor onderhoud van het radiostation. Daar buiten bleef wel veel tijd over. Wij werden dan ook als betaalde passagier bestempeld. Ik heb tegen die werkzaamheden nooit bezwaar gehad. Zeker omdat maatschappelijk gezien de radiotelegrafist een apart geval was. Door het inschakelen blijf je dan niet geïsoleerd. Het lading tellen was niet zo'n slecht karwei. Lekker in de zon, zittend op een winch, sinaasappelkistjes tellen intussen de flanerende spaanse of griekse schonen op de kade bewonderend. Men zegt wel eens "als een god in Frankrijk", maar langs de Middellandse Zee is het ook niet zo kwaad. Geen wonder dat er zoveel goden in Griekenland woonden. Die bleven niet uitsluitend op de Olympus!

Er was altijd een tallyman van het agentschap aanwezig. Het was dus belangrijk om je niet al te veel te laten afleiden, want als de telling niet "conform" was, kwamen er problemen. Bij pijpen met aan één kant flenzen was het helemaal simpel. Even de hijs boven dek laten hangen. De wal-tallyman telde aan de ene kant de flenzen en ik aan de andere kant. De pijpen lagen om en om. Na het resultaat optellen waren de tellingen altijd conform.

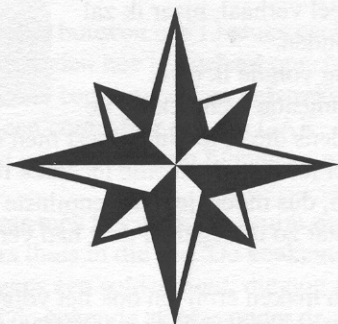
Havenrapporten typen was mijn eigen schuld. Het was de taak van de stuurmansleerling. Deze had echter nooit typeles gehad. De rapporten moesten in achtvoud worden ingevuld. Het kantoortje was tegenover de radiohut, dus zijn pogingen waren goed hoorbaar. U kan het wel voorstellen: tik - tik - tiktik met lange tussenpozen. Het moest wel foutloos, want het zijn juridische documenten. Dus gemiddeld elk kwartier was het roetsj, papier uit de machine en dan maar weer opnieuw. Tekstverwerkers waren er toen nog niet! Na een langere pauze dan een kwartier een hoop geketter en tranen uit de office. Het was eindelijk foutloos, maar de carbonnetjes zaten achterstevoren! Wat doe je dan als leeftijdgenoot met een stuk meer type-ervaring? Juist, je neemt het over. Dat was het begin van de klerkwerkzaamheden.

Spanje was meestal het laatste land op weg naar huis. Voor mijn verkering had ik van dat Jabon Maja poeder en parfum gekocht. Ik had het opgeborgen in de klerenkast. Tijdens slingeren in de Golf van Biskaje ging het flesje open. Dus al mijn ondergoed had een verdacht

luchtje. In de trein van Amsterdam naar huis keek iedereen een beetje vreemd, sommige jongens nogal geïnteresseerd. Ik had thuis wel wat uit te leggen.

OK folks, 73 en sul.

Sjaak Tessers RH dnr 701.

Sleutelklik

Een schip moest worden overgedragen aan een andere reder van een ander land. De eis was, dat de radiohut in de oorspronkelijke staat terug gebracht diende te worden, waarna inspectie zou volgen. Niemand wist echter meer wat de oorspronkelijke staat van de radiohut inhield. De inspecteur kwam aan boord, betrad de radiohut en zag dat er nog, voor noodsituaties, een oude vonkenzender aan boord was. Zijn ogen gingen glimmen en hij riep uit: "Aan zo'n zender heb ik mij leven te danken !" en zonder naar de rest van de apparatuur te kijken riep hij: "Alles is goedgekeurd!" en ging weer van boord.

Zendamateur door ongeval

door: Joop PA3ANN

Nu zie ik iedereen al zijn wenkbrauwen fronsen en zich dan natuurlijk afvragen hoe dat nu mogelijk is.

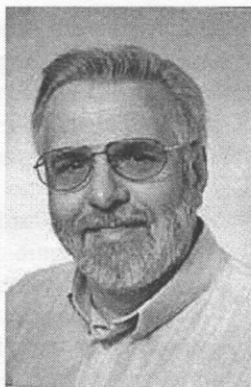
Tja, dat is toch een heel verhaal, maar ik zal het zo kort mogelijk houden.

Na mijn vooropleiding volgde ik een opleiding in telecommunicatie techniek bij de PTT in Maastricht. Tijdens die opleiding moest men alle werkzaamheden die met telecommunicatie techniek te maken hebben een keer gedaan hebben, dus moest je ook, tenminste één keer, een sleuf graven, dat was daar zo de regel en daar had verder ook niemand moeite mee.

Ook hoorde het lassen maken erbij en ook het volgieten met teer van de moffen. Toen gebruikte men teer, nu zal dit wel twee componenten spul zijn. Men had dan, al was het maar voor één keer, alle werkzaamheden uitgevoerd.

Het was naar mijn mening geen verkeerde instelling, omdat je dan wist waarover gepraat werd als ze het ergens over hadden. Met het volgieten met teer van de stalen moffen is het allemaal begonnen. Mijn collega had zo'n stalen gietmof volgegoten met teer. Door het gewicht van de teer, was de mof naar beneden gezakt en daar maakte ik een fout. Ik dacht: "Ik trek die hele handel toch gewoon even omhoog..." Waar ik niet aan had gedacht, was dat die hele gietmof gloeiend heet was! Het gietijzer was zo heet dat ik beide handen verbrandde.

Hierdoor was ik een tijdje uitgewerkt, dat kan je wel begrijpen, en dat was geen lolletje, dat kan ik me nog heel goed herinneren. Thuis een boekje zitten lezen, was het enige dat ik nog kon doen. Na een poosje waren de verbrandingen zodanig genezen, dat ik weer met een paar vingers iets kon doen. Ik sloeg aan het knutselen. Mijn grote wens was altijd een elektronisch orgel te bezitten, maar in die tijd waren die orgels onbetaalbaar, zeker als je ook nog met een

studie bezig was. Ik ging zelf wat uitproberen en begon met een voeding en een toon oscillator. Het was maar één enkele toon en de muzikanten onder ons weten, dat een orgeltoon is opgebouwd uit meerdere voetmaten, meerdere klanken. Zo wordt het timbre, herkenbaar als een orgel, samengesteld. De kale enkele toon klinkt als een auto toeter.

Voor een orgel heb je heel wat van die oscillatoren nodig. Tegenwoordig past men deling toe en kan men met minder oscillatoren toe.

Ik was volop aan het bouwen om 13 stuks oscillatoren te maken en dan zou ik wel verder zien hoe het geheel opgebouwd moest worden. Intussen waren er toch een paar weken verstreken, toen op een dag de bel ging. Het was een controleur van het GAK, die kwam vragen hoe het met mij gesteld was. Ik liet hem binnen en nodigde hem natuurlijk uit voor koffie.

Tja, die koffie was toch het werk voor mijn moeder hi, ik woonde nog bij mijn ouders thuis in die tijd. De keukentafel lag vol rommel, met daartussen ergens een soldeerbout, die nog aan stond. Rustig liep de controleur, met de bekende aktetas onder de arm, de keuken binnen.

Hij zag al die rommel op tafel en zei: “Ik zie het al, weer aan de betere hand.”

Ik zei: “Dat klopt, een paar vingers zijn weer bruikbaar zoals U kan zien,” maar hij zei verder niets en bekeek eens waar ik zoal mee aan het rommelen was. Ik begon uit te leggen dat ik een oscillator aan het maken was. Hij keek er naar en het leek of hij er interesse in had. Ik probeerde hem de werking van de oscillator uit te leggen. Hij mompelde steeds maar: “Ja..... ja” en intussen dacht ik: “Dat zal wel, hij snapt er vast niets van.”

Hij liet me het allemaal uitleggen en maakte plots de opmerking: “Die oscillatoren zijn straks niet stabiel.” Mijn gezicht moet er toch wel raar uitgezien hebben, want ik was met stomheid geslagen. Hoe kan nu een papieren kerel die de hele dag naar zieke mensen gaat en rond kart in een Volkswagen, weten dat die oscillatoren niet stabiel blijven staan. Daarbij komt nog dat, net toen ik er vanuit ging dat hij er toch geen bal van kon begrijpen, hij tegen mij zei dat ik de voeding moest stabiliseren, omdat anders de handel steeds verloopt. Ik dacht: “Wat krijgen we nu, hij begrijpt het blijkbaar wel???”

Ik vroeg hem onmiddellijk waar hij die wetenschap vandaan haalde. “Nou, dat is heel simpel,” zei hij, “dat heeft met mijn hobby te maken.” De uitdrukking op mijn gezicht moet er één geweest zijn van ongeloof, want hij zei: “Ja, dat had je niet verwacht natuurlijk, maar ik ben zendamateur.”

Onmiddellijk dacht ik: “Dat is vast weer zo’n 27 Mc kerel, maar hij stelde zich opnieuw voor als PA0CCR. In die tijd waren zendamateurs niet zo bekend als piraten, daar werd veel meer over gesproken. Nu dat achter de rug was, was het me wel duidelijk dat hij op de hoogte was van de elektronica, maar hij moest nog een paar mensen bezoeken en zei dat hij later nog terug zou komen. De volgende dag was hij er al weer en had wat boekjes en blaadje genaamd “Electron” bij zich. “Dit blad moet je maar eens lezen,” zei hij, “kom het de volgende week maar eens terug brengen, dan kan je gelijk eens kijken hoe alles werkt.”

Hij liet zijn adres achter en gaf een korte uitleg waar hij ongeveer woonde. Natuurlijk ben ik bij hem langs gegaan. Mijn nieuwsgierigheid was toch erg groot naar wat “zendamateur zijn” inhield.

Bij hem thuis aangekomen, liet hij mij, vol trots natuurlijk, zijn shack die vol stond met zenders en ontvangers, zien. Ook de verschillende soorten meetapparatuur die er stonden, maakten veel indruk op mij. Ik moet zeggen dat hij me alles keurig heeft uitgelegd, en hij maakte verbindingen over de hele wereld. Ik kan me nog goed herinneren dat hij daar veel zelfbouw had staan, ook een Geloso TRX, die net klaar was, vertelde hij me. En de bekende BC624 en BC625 die toen voor 2 meter gebruikt werden, na de ombouw natuurlijk. Vroeger was ik zelf, toen ik nog op de lagere school zat, al bezig met de bekende jampot ontvanger. Ook toen was er de Philips bouwdoos waarin de bekende 402 spoel gebruikt werd.

Op dat moment, daar in die shack moest ik weer aan die tijd terug denken.

Na het bekijken van de hele handel was ik ook geïnfecteerd met het zendamateur virus.

Er werden alle soorten bladen uit de rommeldoos op zolder gehaald, zoals Dokter Blan waar de jampot ontvanger in stond, die ik vroeger al eens gebouwd had toen ik een jaar of acht was, leuke tijd moet ik zeggen.

Van huis uit komen we uit de binnenvaart. Ik heb ook regelmatig, zowel stoommachines als dieselmotoren, uit elkaar zien liggen. Mijn vader reviseerde ze aan boord. We hadden in die tijd een sleepboot. Wat later zijn we ingekocht bij een zeer grote baggerfirma. Dat was voor mijn moeder beter, omdat zij liever aan de wal woonde. Maar goed, de elektronica was voor mij altijd al een zeer interessante bezigheid. De allereerste ontvanger die ik maakte was de bouwdoos Step By Step. Het was niet meer dan een kristal oortelefoontje met een germanium diode, een spoel met een afstemcondensator met nog een weerstandje en geen voeding, iets wat ik toen niet goed kon begrijpen.

Overall was wel een batterij voor nodig en voor dit ding niet, dat vond ik toch maar raar.

Nu even terug naar de shack van PA0CCR. Hij gaf een demonstratie op 2 meter, en hij riep dan ook: "CQ CQ CQ 2meter en ga over op ontvangst" waarna hij als een dolle over de twee meterband begon te draaien met een vrij grote knop. Tja, in die tijd gebruikt men een kristal en die zat voor in de zender gestoken. Als men ging luisteren moest men de band afdraaien om te horen of je ergens antwoord kreeg. Tegenwoordig komt iemand netjes op de zelfde frequentie terug.

Hij kreeg me na een paar bezoeken toch zover, dat ik de voorschriften en de nodige aanvullingen begon leren. En ik kreeg zeer goede hulp van hem, met als gevolg dat het examen toen niet zo'n groot probleem meer was.

Ik haalde de "C" machtiging en kreeg eerst een "bevoegdheid tot het bedienen van een zender". Zo heette dat toen nog, als ik me goed herinner. Voorlopig mocht ik gebruik maken van de TRX van PA0CCR.

Intussen moest ik zelf een zender gaan bouwen, of ombouwen, maar ik koos voor een eigen ontwerp. Dat moest in die tijd nog, en ik dacht dat er een tijd van 6 maanden voor stond om de zender af te maken en hem ter keuring aan te bieden. Maar goed, dat is niet zo van belang. Ik zat net in de buizen of transistor tijd te rommelen. De meeste amateurs maakten een buizenset, of bouwden een buizenset uit de dump om. Ik ging aan de slag.

Na de goedkeuring van mijn zelfbouw geval, die met behulp van de RCD in die tijd, netjes werd afgeregeld toen ze kwamen keuren, want

zo was de RCD wel, je kreeg alle hulp was mijn ervaring, kreeg ik de call binnen, of die kreeg je een poosje van te voren dat weet ik niet meer.

Mijn call was in die tijd PE1AYW, er werd hier in het zuiden al snel, "altijd ijswater" tegen me gezegd.

Nu was het probleem dat je zonder kennis van CW niet op de korte golf mocht komen.

Nou dat vond ik toch wel een klus. "Gewoon leren," zei PA0CCR. Ja, dat klopt natuurlijk, maar is wel vlugger gezegd dan gedaan! Ik dacht er toen aan, het met een paar mensen samen te gaan doen zodat we elkaar wat morele steun zouden kunnen geven, maar helaas, ik kreeg niemand zo ver.

Dan maar alleen aan de slag. Gelukkig ben ik van huis uit een volhouder, dus met de hulp en het geduld van PA0CCR ging het toch op een gegeven moment goed. Vreemd genoeg zei hij tegen mij, dat weet ik nog heel goed, "Als je het met 12 woorden kunt is dat meer dan genoeg, daarna gebruik je het toch niet meer." Hij gaf dus duidelijk aan dat het nu eenmaal moest om op de KG te mogen komen. Met die instelling die eigenlijk werd overgedragen, haalde ik toch het CW examen.

Daarna heb ik, tot ik lid werd van MM toen de club nog bij elkaar zat, de sleutel niet meer aangeraakt. Daar is nu denk ik toch al weer, pakweg 22 jaar overheen gegaan.

Daarbij komt ook nog, dat ik tussentijds druk bezig was met een andere hobby, en wel inker.

Jawel die steekdingen zoals wel eens tegen mij gezegd werd hi. Bijen houden is een zeer interessante, maar moeizame hobby. Het bijen houden heb ik moeten opgeven vanwege de reuma die me parten speelt. Tja, helaas heeft mijn handicap ook invloed op mijn seinschrift..

Remy (PA0SAN) heeft me lid gemaakt van MM (was net gestart)en door de verhalen in dat boekje begon CW toch weer aantrekkelijk te worden.

Ik zei tegen Remy: "Ik moet maar weer eens opnieuw beginnen met Morse." "Nou," zegt hij tegen mij, "dat verloor je nooit, het is net als fietsen." Hij heeft meestal gelijk, behalve deze keer, jammer genoeg. Ik wist de verschillende letters niet eens meer, dat was een tegenvaller.

Na deze ontdekking ben ik onmiddellijk gaan oefenen met opnemen en al snel had ik in de gaten dat op de band het tempo te hoog lag voor mijn begrip. Daarom heb ik zo'n morse tutor aangeschaft van MFJ en iedere dag, moet ik toch toegeven dat ik niet 1 uurtje, maar enkele uren heb geluisterd, want het moest en zou, dat was mijn motto. Hoe meer tekst ik op de band miste, des te feller werd ik ,en zit nu ik toch weer op een redelijk, maar naar mijn zin nog niet hoog genoeg, tempo. Door mijn stijve knoken zal dat wel niet veel beter meer gaan, denk ik.

Gelukkig zijn de meeste Morse mensen zo vriendelijk om onmiddellijk terug te komen in jouw tempo. Dat was, voor mij, ook een rede geweest om de sleutel te laten staan, omdat ik daar vroeger toch een andere ervaring mee heb gehad, helaas.

Dit is mij altijd bij gebleven, en als ik nu iemand zeer langzaam hoor seinen, dan pas ik me ook onmiddellijk aan zijn snelheid aan, zeker omdat je weet hoe vervelend het is als je het niet kan volgen. Gelukkig heb ik uit alle windstreken vooral vanuit het MM gebeuren morele steun gekregen, in het begin van PA3BWA maar ook van ON4CW, en PA3FHK en PA0SAN, PA3HBP en PA3AAE, iedereen had zo wel zijn bijdrage.

Verder wil ik dan ook van hieruit toch lof uitspreken , en iedereen bedanken voor de steun.

Ook heb ik zeer goede CW ervaringen op de band, dus nu kan ik wel zeggen dat het leuk is.

Het beoefenen van CW is bij mij goed aangeslagen, ondanks dat ik niet zo taalkundig ben, daar heb ik nooit interesse voor gehad, Met wiskunde heb ik geen moeite. Nu ben je eigenlijk aan het schrijven met een sleutel, en dat vind ik tegenwoordig wel leuk, ook al gaat het mij niet zo gladjes af.

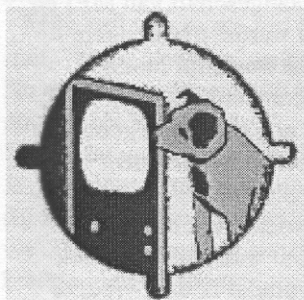
Zo, nu heb ik in een notendop verteld hoe ik zendamateer ben geworden. Het is al weer een hele tijd geleden dat PA0CCR helaas is overleden.

Ik hoop dat het verhaaltje niet langdradig was, bedankt voor het lezen en misschien tot werkens op de band.

Groetjes van PA3ANN

De 17^e morse meeting

dit keer georganiseerd door HelleMonster

Omroepmuseum Hilversum

maritiem museum en toen volgde nog de klapper op vliegveld Valkenburg. Vanwege zijn vorderende leeftijd en ook drukke werkzaamheden, droeg Pieter het stokje over aan de redactie van Hellemonster. We zijn daarna op zoek gegaan naar een volgende locatie en uiteindelijk na veel wikken en wegen besloten we naar het omroep museum in Hilversum te gaan. Ik kan u verzekeren, dat daar veel tijd en e-mail berichten in gaan zitten, maar uiteindelijk dachten we alles goed voor elkaar te hebben. Maar zie daar, het kleine duiveltje zat er toch weer in, iedereen wist, dat we naar het omroep museum in Hilversum gingen, maar het is toch wel handig, als er nog een straatnaam met een huisnummer vermeld staat, dus nog snel zoveel mogelijk mensen via e-mail aangeschreven. Er was door Paul/PA3AQL wel een goede route beschrijving bijgedaan, maar toch. Nou weet u allen, wat voor een zenuwenlijer ik ben en ik zag het helemaal niet zitten, om op de dag van de meeting in de file te komen staan, want die zijn echt berucht tegenwoordig en u als betalende gast hebt er gewoon recht op, dat u netjes ontvangen wordt door in elk geval een deel van de redactie. Dus toch maar weer een kamertje besproken in Hilversum, zodat we een dag van te voren daar al waren. Ons onderkomen lag ongeveer 20 minuten lopen van het museum, dus zijn Thea en ik maar eens gaan kijken.

Mensen ik weet het, ik ben niet in het bezit van het zonnigste karakter en ik lijd er dan ook behoorlijk onder. Wat heeft die man nu weer te klagen, hoor ik u al denken. Nou, ik zal het proberen uit te leggen. Zestien jaar lang, heeft Pieter/PA3BWA de meetings met zorg en bekwaamheid georganiseerd en iedereen weet, dat dit altijd zeer voortreffelijk werd gedaan. De eerste keer voor mij was Soesterberg, daarna Rotterdam in het

naar website NAA

Bij aankomst bij het museum, sloeg de schrik me om het hart. Wat was het geval, vijftig meter vóór het museum was de weg over een afstand van honderd meter opgebroken en aangezien Hilversum veel éénrichting-verkeer kent, was ik bang dat veel mensen

de weg kwijt zouden raken. Nog even Pieter en Paul ingeseind, maar voor de rest kon ik toch niets meer doen. Lange tijd die nacht niet in slaap kunnen komen en toen ik uiteindelijk toch in slaap viel volgde er een nachtmerrie, waarin ik mij als enige in het museum bevond en héél in de verte de gasten met opgeheven en gebalde vuisten vóór de wegafsluiting zag staan. Badend in het zweet werd ik wakker en ben me maar gaan wassen en scheren. Wel heb ik maar genoten van een

goed en uitgebreid ontbijt, want volgens mij stond ons een zware dag te wachten.

Bij aankomst stonden er toch al een paar mensen te wachten, Thea bleef bij hen en ik ben naar het begin van de wegversperring gegaan, daar waar de mensen volgens de route beschrijving aan zouden moeten komen en ik kon gelukkig een aantal gasten vertellen, hoe ze de locatie konden bereiken. Uiteindelijk moest ik toch ook naar binnen, want de meeting begon. Gelukkig zag ik, dat toch een groot aantal mensen de weg hadden gevonden, maar velen moesten nog onderweg zijn. Pieter is met de oude mannen kaart met de

PAORTW + PAONF

trein naar Hilversum Sportpark gegaan en daar vandaan is het vijf minuten lopen naar het museum, maar achteraf blijkt, dat dit geldt voor jonge atletische mannen. Het 72 jarige loopwerk van Pieter gaat hier en daar slijtage vertonen en na vele rust onderbrekingen zag hij op een groot gebouw het woord "Omroep" staan, dus met een zucht van verlichting meldde hij zich bij een liefvallige jonge dame met de woorden "Goede morgen mevrouw, ik kom voor de meeting van HelleMonster". Eén wenkbrauw van de schoonheid achter de balie schoot in verbazing omhoog en in haar smeulende ogen, bij het zien van zo'n gedistingeerde man als Pieter, kwam een blik van opperste verwarring en ongeloof. "HelleMonster zegt u meneer? Dat ken ik niet, helaas, maar waar moet u dan zijn?" "Ik moet in het omroepmuseum zijn mevrouw, dit is toch het goede gebouw?" "Nee meneer, dan moet u nog vijftig meter verder lopen, dit is het gebouw van de Evangelische Omroep".

Als een kleine jongen en met het schaamrood op de wangen, verliet Pieter na nog zachtjes "goede morgen" gewenst te hebben het gebouw en vervolgde zijn weg. Uiteindelijk kwam hij toch nog op de juiste locatie en konden wij hem hartelijk begroeten. Jan/PA0NF deed het anders, hij reed gewoon het parkeer terrein van de EO op en ging daar voor anker zonder iets te vragen en liep de laatste vijftig meter.

Eindelijk kon Thea de meeting dan toch openen en werden de mensen verwelkomd met een bak koffie met gebak. We kregen eerst een videoshow te zien over de ontwikkeling van de radio omroep en daarna de televisie en werden toen in drie groepen verdeeld. Elke groep kreeg een rondleiding door het museum en ik kan u vertellen, dat het zeer de moeite waard is. Alles is aanwezig, van de eerste uitvinding van Edison tot aan de cd speler toe, met alles wat daar tussen ligt. Een bezoek aan dit museum kan ik u

aanraden, maar dan moet u wel even een paar jaar wachten, want ze krijgen een nieuw gebouw en voordat dat klaar is en alles weer overgebracht is, dat duurt wel even. Mocht u in de toekomst toch gaan, trek daar dan wel een hele dag voor uit, want er staan ontzettend veel van die oude spullen.

Om 13.30 uur was de kantine vrij voor ons en kon ieder zijn lunch zelf samenstellen, hetgeen dan ook met graagte gedaan werd. Thea en ik zaten aan tafel met Bob/ PA0CWS en zijn vrouw Ciska. Bob en Thea hebben een bepaalde band met elkaar, want ze komen beiden uit Amsterdam moet u weten. Nou, het stukje "Het kindje is geboren" uit het lente nummer, had wel indruk op Bob gemaakt.

Met een onverholen blik van leedvermaak in zijn ogen wreef hij mij het eerste stukje van mijn artikel nog eens in en bood zijn gratis diensten aan. Ik moet toegeven, Bob is een zeer sociaal voelend mens en is altijd bereid, om vrouwen in nood te helpen. Kijk mensen, dat is nou mijn angst, waar ik wel eens over schreef, dat ik haar kwijt raak aan een Chippendale, ook al is hij 74 (hi hi).

Thea reikte het XYL-award uit aan Corrie de vrouw van Bert/PA3BE en er gaat er één per post naar Bep, de vrouw van Hans/PA2DGR. Na de lunch kon iedereen nog door het museum lopen, om op eigen houtje alles nog eens te bekijken, hetgeen door velen gedaan werd, maar de meerderheid van de mensen bleef zitten, om weer eens lekker met elkaar over allerlei dingen bij te kletsen. Het is mij opgevallen, dat dit bij alle meetings gebeurt, het schijnt dus heel belangrijk te zijn, dat mensen elkaar niet alleen via de sleutel treffen, maar ook eens een eyeball qso hebben. Om half vier gingen de meeste mensen weer naar huis, om zo de grootste verkeersdruk te vermijden. Uiteindelijk kon ik om vier uur het museum verlaten, met het gevoel, dat de meeting toch goed verlopen was en heb ik er weer wat moed op, om met het hele redactieteam de volgende meeting te gaan organiseren. Als het

zover is, houd ik u op de hoogte en hoop ik u allen weer te treffen in goede gezondheid en nog steeds actief met de radio hobby. Bij thuiskomst stonden er veel e-mails op ons te wachten, waarbij veel mensen hun dank uitspraken voor de leuke en goed georganiseerde meeting. Namens de hele redactie dank ik u voor de blijken van waardering en dit geeft ons echt een goed gevoel. Buiten is het slecht weer, met

veel regen en wind en ik ga eerst eens een lekker bakje koffie zetten, dus ga ik u groeten vanuit mijn kleine huisje.

Hopelijk zie ik u volgend jaar bij de volgende meeting.

Gerard/PA3AAE

Dagje Rotterdam

door PA3AQL

Wanneer u eens niet weet wat u met uw tijd moet doen, kan ik u een dagje Rotterdam aanraden.

Voor ons, zendamateurs, zijn er heel wat plekjes zeer de moeite waard om te bekijken.

Oud telegrafisten kunnen hun hart ophalen bij Radio Holland waar men een afdeling heeft ingericht met afgedankte radio apparatuur uit schepen.

De afdeling heet: "Stichting Historisch Materiaal Radio-Holland". Deze apparatuur wordt opgeknapt en netjes opgesteld. Na afspraak krijgt men hier een rondleiding en uitleg van, eveneens, oud werknemers van Radio Holland die zeer enthousiast, over elk apparaat, een heel verhaal kunnen vertellen.

Bezoekadres: Haven 2121, Eekhoutstraat 2, 3087 AB Rotterdam.

Inlichtingen: Tel.: 010-4283325 (Hr. H. Middelkoop)

Stichting R'dams Radio Museum

Ceintuurbaan 104

3067 GM Rotterdam

Telefoon : 010-4618585 Fax : 010-4618567

Bereikbaarheid : Tram 3 en 4, Bus 172 en 174, N.S. Station Noord

Geopend van ma. t/m vr. van 13.00-16.00 uur, za. 13.00-17.00 uur, en de eerste zondag van de maand van 13.00-17.00 uur. E-mail: nsenior@correct.net

Midden in Rotterdam, vijf minuten lopen van de 'Koopgoot' en de Erasmusbrug vindt u het Maritiem Museum Rotterdam. Daarnaast ligt het **museumschip "Buffel"** afgemeerd.

Adres: Leuvehaven 1 - 3011 EA Rotterdam - Tel.010-4132680

Geopend di tm za 10-17, zo en fd 11-17 uur. 1 jan, 30 apr en 25 dec gesl. € 3,50; t/m 15 jr/cjp/p65 € 2,- groepen vanaf 15 pers. € 2,-; mjk gratis. Naast het museum ligt het 19e eeuwse oorlogsschip 'Buffel' dat in stijl is ingericht.

Tevens zijn er een boekwinkel en een Museumcafe met terras.
Attentie: juli/ aug + vakanties openbaar onderwijs R'dam ook
maandag geopend van 10-17 uur

Pal naast het Maritiem Museum ligt het **Maritiem Buitenmuseum**
Hier kunt u oude binnenschepen bekijken, waaronder een stoomsleper,
oude ambachten zoals het herstellen van oude scheepsmotoren, een
zeilmakerij en schiemanswerk.

Geopend ma tm vr 10-16.30 uur; za en zo 11-16.30 uur (okt-1 mei 12-
16.30) Het Maritiem Buitenmuseum is de historische haven van
Rotterdam. Het museum geeft een beeld van de haven vanaf 1850. De
werkplaatsen zijn geopend voor publiek. Iedere dag is er iets te
beleven voor het hele gezin. Schepen varen, kranen draaien.
www.buitenmuseum.nl E-mail: maritiem@buitenmuseum.nl

Mariniersmuseum Rotterdam

Wijnhaven 7-13

3011 WH Rotterdam

Telefoon : 010-4129600 Fax : 010-4333619

Ligging : Centrum

Bereikbaarheid : Metro/N.S. Station Blaak, Tram 1

Geopend di tm za 10-17, zo en fd 11-17 uur. Toegang € 2,80; t/m 12
jr/cjp/ p65/r'dam pas/groepen € 1,40; mjk gratis. Collectie geeft een
beeld van de geschiedenis van het Korps Mariniers vanaf de
oprichting in 1665 tot en met de huidige activiteiten. Dit aan de hand
van schilderijen, prenten, uniformen, wapens, uitrustingen, diorama's
etc. Wisselende tentoonstelling.

In de haven, voor het museum, ligt "De Houtepen" Voormalig
mijnenveger Hr Ms Mahu (M880) (Van Stralen klasse)

De radiohut is de moeite waard om te bekijken. Die is door
zendamateurs weer werkend gemaakt.

Vy 73,

PA3AQL

Het is al weer een tijdje geleden, dat jullie iets van mij gehoord hebben, maar dat kwam omdat ik behoorlijk in de sorus zat. Ik zal proberen uit te leggen, hoe dat kwam.

Jullie kennen intussen mijn beneden buurvrouw Pietje, jelui weten wel, dat nieuwsgierige mens, dat beneden mij woont en altijd in de spionnetjes kijkt, om goed op de hoogte te blijven, wat er op de gracht gebeurt. Op een ochtend, toen ik nog maar net mijn boterhammetje op had en aan mijn bakje thee zat, belde ze aan en toen ik aan het touw trok, om de deur te openen, stond ze daar beneden en vroeg, of ze even boven mocht komen, want ze moest iets met mij bespreken, zei ze. Nou dacht ik, zolang ze maar niet gaat beginnen over samen hokken vind ik het best, dus zei ik, dat ze boven kon komen. Ik kwam er al gauw achter, dat ze helemaal niet met mij wilde samen hokken, hoe kom ik op die gedachten?

Toen ze boven was, vroeg ik haar, of ze een bak thee wilde, maar ze had daar geen tijd voor, zei ze. Ze moest zeker weer snel naar beneden, om te kijken, wat er op straat gebeurde.

Gerrit zegt ze, we wonen nu al 43 jaar in dit huis en we hebben nog nooit last gehad van elkaar. Zeg maar wat je dwars zit Pietje, des te eerder zijn de problemen de wereld uit.

Waar ze naar toe wilde wist ik absoluut niet.

Kijk Gerrit, zegt ze, ik begrijp best, dat je het leuk vindt om 's avonds naar de tv te kijken en dat je ook naar die piepjes op je radio luistert, en ik heb ook geen bezwaar tegen die draad, die door de tuin loopt, alhoewel de vogels soms op mijn schone was schijten, maar volgens mij word je toch knap doof, want de hele dag hoor ik ook die piepjes en als de tv aanstaat, kan ik bijna alles letterlijk volgen. Je moest maar eens naar je oren laten kijken, bij de dokter. Ik

begon een beetje een rooie kop te krijgen van kwaadheid, want het was mij nooit opgevallen, dat ik slechter kon horen en Pietje zag dit blijkbaar. Nou hoef je niet giftig te worden Gerrit, zei ze, want zelf heb je zoiets niet in de gaten, omdat het geleidelijk aangaat. Ik had dat ook, totdat mijn dochter het tegen mij zei en nu heb ik al jaren zo'n kastje achter mijn oor, kijk maar. En inderdaad, had ze zo'n vogelkooitje achter haar flapoor hangen. Terwijl zij het liet zien, begon het ding afgrijselijk te piepen, maar toen ze haar haar weer losliet, was dat gekrijs weer voorbij. Godsamme Pietje zei ik, ik heb nooit geweten, dat je zo'n versterker op je kop had en ik grijsde een beetje vuil naar haar. Nou hoef je niet zo sarcastisch tegen mij te doen hoor Gerrit, want ik bedoel het alleen maar goed met je en dan heb ik ook geen last meer van die piepjes als je ook zo'n ding van de ziekenfonds krijgt.

Ik heb toen een paar dagen later mijn dokter maar eens opgetelefoneerd en hem alles uitgelegd en toen kon ik zo'n doorgangs kaartje bij hem ophalen, om naar het AMC te gaan. Die jonge snotneuzen van tegenwoordig, die zich dokter noemen, kunnen dat tegenwoordig blijkbaar niet meer zelf, dat was vroeger toch wel anders hoor. Op mijn leeftijd, kan ik voor zo'n bezoek een taxi bellen en dat kost mij dan niets, dus toen de dag aangebroken was, heb ik me als een vorst naar het AMC laten rijden, gelukkig door een ouwere amsterdamse chauffeur, die ten minste de weg goed weet en hij heeft mij netjes bij de hoofdingang afgezet.

Ik wist natuurlijk weer niet, waar ik moest zijn, want dat ziekenhuis lijkt wel het paleis op de dam, zo groot is dat. Maar gelukkig zat er een dame achter zo'n lange tafel, met een koptelefoon op één oor en een microfoon voor haar mond. Ik liet haar mijn briefje zien en zij lei mij precies uit, waar ik moest zijn. Ik dankte haar vriendelijk voor haar hulp en vroeg haar, of ze ook naar morse zat te luisteren. Ze keek me niet begrijpend aan en ik wees naar de koptelefoon op haar hoofd. Nee zegt ze, dat is voor als mensen bellen, voor een afspraak met een arts, dan heb ik mijn handen vrij, om de afspraken in de computer in te typen. Die meiden hebben het tegenwoordig wel makkelijk hoor, ze worden gebeld, koptelefoon op en spreekbuis voor hun mond en de handjes vrij om alles in de computer te typen. Gelukkig had ik mijn stok bij me, want alles bij elkaar was het toch wel een roteind lopen hoor, ondanks de lift die ik kon nemen. Eindelijk na een half uur werd

ik door zo'n ander broekie geroepen en vertelde ik hem over de klachten van Pietje. Toen de snotneus vroeg, wie Pietje was, moest ik hem alles uitleggen, dat ze mijn beneden buurvrouw was en dat ik naar morse luister. Nou, had ik dat maar niet gedaan, want die eikel wist niet eens, wat morse is. Echt zo'n opschepper met zo'n draagbare praattelefoon, u kent ze wel, waar de jeugd tegeswoordig altijd en overal mee aan hun oor lopen en maar lullen in dat ding.

Nou, ik kreeg een echte koptelefoon op mijn hoofd en als ik iets hoorde, moest ik op een knopje drukken. Alles bij elkaar duurde het wel drie kwartier, hoge piepjes, lage deuntjes, maar of die gozer mij nou in de maling zat te nemen, of niet, dat weet ik niet, want ik heb maar een paar toontjes gehoord. Eindelijk was hij klaar en had hij een papier voor zich, waar allerlei streepjes op stonden. Ik snapte er niet veel van, maar aan zijn gezicht te zien, zat het niet echt goed. Meneer Bekandt, zegt hij, uw buurvrouw heeft toch wel gelijk, want uw gehoor is sterk terug gelopen. U krijgt van mij een brief mee en dan moet u naar de firma

Schonenberg hier in Amsterdam en die meneer zal u dan verder helpen, om een gehoor apparaat te testen. Nou, twee dagen later kon ik naar die gehoor fabriek toe en die man zat ook met zo'n toeter met een lampje erin in mijn oren te kijken. Hij liet mij allerlei apparaten zien, en vertelde mij, dat het op mijn leeftijd beter zou zijn, om een hoorapparaat te nemen, dat ik achter mijn oor kon hangen en dan gaat er een slangetje met een plastic dopje in mijn oor.

Hij liet mij ook van die heel kleine dingetjes zien, die helemaal in je oor verdwijnen, maar toen hij mij de prijs daarvan vertelde, viel ik haast van mijn stoel af. 2800 van die nieuwe guldens of uiro's, ik weet niet hoe die dingen heten. Ik vroeg hem, of hij wel goed bij zijn hoofd was, ten eerste heb ik nog nooit van mijn leven zoveel geld gehad en je denkt toch zeker niet, dat ik voor zo'n klein pest dingetje zoveel geld uit ga geven, stelletje laaielichters.

Nou, en nou loop ik ook met zo'n versterker achter mijn oor. Ik moet er wel aan wennen hoor, steeds krijg ik jeuk achter mijn oor van dat ding en als ik hem in of uitdoe, dan gilt dat ding, alsof ik hem aan het verkrachten ben. Maar ik moet zeggen, wat is het een kelere herrie in de wereld. En ik moet bekennen, dat de Eddystone en de tv wel erg hard hebben gestaan, ik vergelijk het wel eens, met en zonder dat kastje achter mijn oor, dus Pietje heeft toch gelijk gehad.

Met dat elektrische ding achter mijn oren, ben ik enkele dagen geleden op lijn 1 gestapt, met mijn wandelstok en een fles jonge in een tassie, die ik nog aan Manus moest geven voor het repareren van mijn Eddystone. Ik had hem wel even opgetelefoneerd, om te kijken, of hij thuis was. Natuurlijk kon ik onmiddellijk komen, toen hij hoorde, dat ik een fles jonge bij me had voor hem. Die gozer kan toch zuipe, hij heeft niet voor niets zo'n blauwe gok.

M'n tassie op mijn schoot, dan kan dat gajes in de tram het niet stelen, en mijn wandelstok goed in de hand geklemd, zodat ik zo'n tasjesdief in één keer een goede knal voor zijn harses kan geven, als hij probeert om Gerrit wat lichter te maken en na een half uur kon ik uitstapen.

Dan is het nog vijf minuten lopen, naar het huis van Manus, en ik was blij, dat ik eindelijk op de bel kon drukken. Hij woont gelukkig in een laag huis, zodat ik niet nog eens trappen moest beklimmen, want zo'n reis is toch wel vermoeiend hoor. De fles werd in dankbaarheid aangenomen en ik wenste hem gezondheid toe, kan ie wel gebruiken denk ik. Ik mocht toen zijn radiokamer bekijken en ik sloeg steil achterover, van al die machines, die hij daar had staan. Van het meeste had ik toch geen flauw benul, allemaal van die schrijfmachines op zijn tafel en een hoop zenders en ontvangers in rekken geschoven. Hij liet mij een hoop dingen zien, waar ik de naam al weer van vergeten ben, maar je kon dan zien, waar auto's reden en je kon dan ook via een microfoon bij die schrijfmachine praten met mensen over de hele wereld. Je hoort ze ook praten, want opeens hoor ik uit een luidspreker **KEN JOE HIER MIE?**

Mooi hè, zei Manus, maar ik vond er niets aan. Het gaat helemaal niet meer via de radio, maar via die schrijfmachine en als je ziet, wat voor een gedoe het allemaal is, voordat je er bent, hij zit maar te tiepen en ik snap er niets van. Hij liet me ook nog iets zien, dat heb ik even op een briefje geschreven. PSK31 noemde hij dat en weer een hoop gerammel op die tiepmachine en verscheen op een televisiescherm een hoop tekst in het Engels, terwijl je bijna niets uit de luidspreker hoorde. Nou, het zal best mooi zijn, maar ik vind er geen barst aan. Ze zitten alles maar via zo'n tiepmachine te doen, en dat is niks voor mij, want daar ben ik te oud voor. Ik vroeg hem wel, of hij mij een tuner kon laten zien en of dat nu echt veel verschil maakte.

Nou, hij zette een ontvanger op de 80 meter band en ging toen aan die tuner draaien en kijk, dat snapte ik wel en ik hoorde, hoe de signalen uit de ruis te voorschijn kwamen. Manus, zeg ik, zou dat bij mij nou ook werken, want ik heb alleen maar een draad over de tuin van Pietje gespannen en die gaat zo bij mij in de Eddystone en de aarde heb ik aan de gasleiding vast gemaakt. Nou zegt Manus, dat denk ik wel hoor, want met een tuner kun je je antenne precies aanpassen aan je ontvanger op de betreffende band. Alleen heb je dan twee afstemcondensatoren en een spoel met aftakkingen nodig. Kijk, hier heb ik een tuner, die ik zelf gemaakt heb en hij schroefde het deksel eraf, zodat ik er in kon kijken. Verrek zeg ik, dat lijkt wel op die tuner, die in Hellemonster staat en daar heb je toch niet veel voor nodig. Kijkt Manus me aan en vraagt of ik dan een rommeldoos thuis heb, met al die onderdelen. Nee, zeg ik, maar ik dacht, dat jij me daar wel aan kon helpen. Nou zegt Manus, neem deze tuner nou maar even mee, om te kijken, of hij goed werkt op je draad antenne en als dat het geval is, dan kunnen we altijd nog kijken. Trouwens, je hebt niet alleen geen onderdelen, maar volgens mij heb je zelfs geen soldeerbout in huis. Ja hoor, die heb ik wel, zo'n koperen, die ik in de gasvlam warm maak en ik heb ook soldeer en S31. Trekt hij weer een rare smoel en schudt zijn hoofd, waarom weet ik niet. Van al dat geklets toch wel dorst gekregen en daarom eerst maar eens een pilsje gedronken met Manus, toch wel een beste kerel hoor en daarna maar weer met lijn 1 terug naar huis, met de tuner in mijn tassie. Ben ik eindelijk weer die trappen opgeklommen en kom ik hijgend als een paard de kamer binnen, zit Bertje op me te wachten. Je most es minder roken Pa, zegt hij, dan loop je tenminste niet zo te hijgen. Want als ik naar je asbakken kijk, dan heeft Annie toch wel gelijk hoor, ze lopen over van de peuken en de as ligt overal op je tafelkleed. Geen wonder, dat ze altijd loopt te kankeren op je.

Bert zeg ik, als je alleen gekomen bent, om op je oude vader te kankeren, kom dan een andere keer maar terug. Ik ben de hele dag op sjouw geweest naar Manus en nou ben ik ben ik bekaft. Nee zegt hij, daar kom ik niet voor en hij haalt een brief uit zijn zak. Ik heb hier

een rekening van Schonenberg, van een hoortoestel. Ja zeg ik, dat kan kloppen, want ik heb zo'n versterker achter mijn oor, kijk maar. En ik heb tegen die man van Schonenberg gezegd, dat de rekening naar jou moest, omdat jij mijn geld regelt, dus dat is toch goed? Ja zegt hij, maar waarom heb je niet gezegd, dat je naar het ziekenhuis en naar Schonenberg moest, want dan had ik wel met je mee gegaan. Kijk ik hem een beetje verwonderd aan en zeg tegen hem, de laatste keer, toen ik je vroeg, om mijn Eddystone naar Manus te brengen, omdat hij kapot was, ging je haast door het lint en dreigde je me dat je ging verhuizen, als ik je steeds lastig bleef vallen, dus heb ik het deze keer maar zelf opgeknapt.

Trok er toch wel effe een blik van schuld over zijn gezicht, maar zeg ik tegen hem, alleen dat betalen met die kaart, dat kan ik niet, dus heb ik de rekening maar naar jou laten sturen, dat vind je toch niet erg? Nee hoor Pa, zegt hij, dat komt wel voor elkaar. Ik heb hem toen maar een lekker koud pilsje gegeven, want ergens ontroerde zijn komst mij toch, hij laat zijn oude vader toch niet in de steek.

's Avonds toch maar weer lekker in mijn leunstoel gaan zitten en de Eddystone aan gezet. Kijk, dat ding begrijp ik tenminste, geen tiepmachines nodig, zelf aan de knoppen draaien en dat ding doet wat ik wil. Ik was toch wel nieuwsgierig, of die tuner werkte, dus die heb ik bovenop de ontvanger gezet en aangesloten. In het begin hoorde ik niets dan ruis en de schrik sloeg mij om het hart, was dat ding door de tramreis verrot gegaan? Maar na een beetje aan de knoppen te hebben gedraaid, kwamen de signalen er kneiter hard uit. Wat een verschil zeg met en zonder tuner. Ik ga toch ook maar zo'n ding bouwen en als het me niet lukt, dan ga ik proberen, of ik deze tuner van Manus kan overnemen. Moet toch wel voor een zacht prijsje kunnen, want we zijn al zo lang gabbers.

En wat denk je, toen ik mijn ontvanger uit zette, hoor ik Pietje beneden galmen, Bij ons in de Jordaan, wat heeft dat mens een schelle stem zeg, dat

gaat je door merg en been. Morgen eerst maar eens een babbeltje met haar houden, dat ze een beetje zachter moet doen, anders stoort ze haar boven buurman. Wedden dat ze zegt, dan zet je dat ding achter je oor maar uit.

Groetjes van Gerrit Bekandt.

Historisch Gezever

In het algemeen wordt aangenomen dat de prehistorie eindigt, waar de geschreven geschiedenis begint. De communicatie vanuit de oudheid door middel van archeologie (opgravingen en artefacten) gaat over op het geschreven schrift.

Echter:

Vóór de telegrafie had de communicatie tussen schip en wal maar een paar mogelijkheden.

1. Een tegenliggend schip praaieren, dat op weg was naar de eigen thuisbasis om mondeling een bericht door te geven.
2. Op afgesproken plaatsen langs de kust een geschreven bericht of (code) tekens achterlaten (onder een steen, in een holle boom),
3. Binnen zichtafstand door middel van vlaggen.

Door de uitvinding van radio telegrafie door Marconi, eind 1800, kwam aan dit primitieve systeem een einde.

Kunnen we dus niet beter dit het einde van de prehistorie noemen?

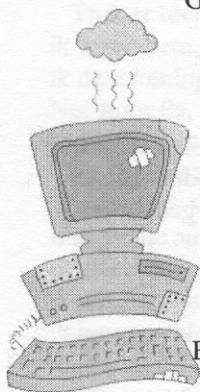
Vy 73
PA3BWA

Het leven voor de computer

Een applicatie zat op een trui
Een programma was op de radio
Een cursor was iemand die vloekte
Een keyboard hoorde bij een piano

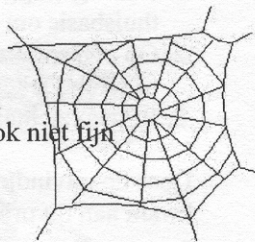
Geheugen verloor je met het klimmen der jaren
Een CD was een corpus delicti
En als je een kapotte schijf had
Had je een erge zere knie

Comprimeren deed je met het vuilnis
Dat deed je echt niet met een file
En als je en plein public iets ging unzippen
Kreeg je een cake mee met een vijl

Inloggen deed je met verbindingen
Een harde schijf kreeg je van een insectenbeet
Een mouse pad was een muizenpaadje
Backup was "pas op, achteruit" zoals je vast wel weet

Knippen deed je met een schaar
Plakken met wat lijm
Een web, daar woonde toch een spin
Een virus veroorzaakte de griep en was toen ook niet fijn

Ik houd me liever bij CW
En het geheugen in mijn hoofd
Nog niemand kwam om in een computercrash
Maar als het gebeurt, is het alsof ze van het leven zijn beroofd

Morse telegrafie

Het heeft mij altijd getroffen, dat er geen ander verbindingsmiddel was, waarover zoveel werd verteld. Noem maar op wat U wilt, de antieke middelen of de supermoderne met de ingewikkelde namen en afkortingen, of de grote tegenhanger van Morse, de telefonie; je kunt je eenvoudig niet voorstellen, dat daarover dezelfde verhalen de ronde zouden doen. Voor zover ik het kan overzien, is bij geen enkel middel de mens zo nauw, zo indringend betrokken als bij de Morse-telegrafie. In feite is de man, de operator, het verbindingsmiddel zelf. Het onooglijke futiele seinding, dat hij hanteert, is alleen maar de *SLEUTEL* tot het middel. Hijzelf is Morse, de telegrafist, de marconist, de sparks, draad of vonkenboer. Hijzelf is de code; die zit in hem.

Rinus Hellemons/PAoBFN/SK (MM "30" 1988)

TU SU

Internationale morse code & fonetisch alfabet

Phonetic	Letter	Code	Character	Code
Alpha	A	.-	1	.-----
Bravo	B	-...	2	..----
Charlie	C	-.-. .	3	...--
Delta	D	-..	4-
Echo	E	.	5
Foxtrot	F	..-. .	6	-.....
Golf	G	--. .	7	---...
Hotel	H	8	---..
India	I	..	9	-----.
Juliet	J	.---	Ø	-----
Kilo	K	-.-	Punt	.-.-.-
Lima	L	.-..	Comma	--.-.-
Mike	M	--	Vraagteken	..-..
November	N	-. .	Apostrof	.-----.
Oscar	O	----	Puntstreep	-.-. .
Papa	P	.--. .	Scheidings-	-...-
Quebec	Q	--.-	-teken (BT)	
Romeo	R	.-. .	Breukstreep	-.-. .
Sierra	S	Einde bericht	.-.-. .
Tango	T	- .	(AR)	
Uniform	U	..-	Einde QSO	...-.-
Victor	V	...-	Onderstrepen	..-.-.-
Whiskey	W	.-.-		
X-Ray	X	-..-		
Yankee	Y	-.--		
Zulu	Z	---..		